

[Etusivu](#) > ... > [Sinun Oikeutesi](#) > [Syytetyt \(rikosoikeudelliset Menettelyt\)](#) > 3 - Vastaajan oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

3 - Vastaajan oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

A. Voiko tuomioistuimen päätökseen hakea muutosta?

Jos tuomittu ei hyväksy tuomioistuimen päätöksiä, hänellä on käytettävissään seuraavat tavanomaiset oikeussuojakeinot: tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskeva muutoksenhaku (*Berufung*), oikeudellisiin seikkoihin rajoittuva muutoksenhaku (*Revision*) ja valitus (*Beschwerde*). Jos kyseessä on rangaistus määräys (*Strafbefehl*) siitä voi esittää vastalauseen (*Einspruch*). Tässä tapauksessa järjestetään pääasian käsittely (*Hauptverhandlung*). Vastalause voi kuitenkin koskea myös pelkästään sakon laskennassa käytettävän päiväsakon suuruutta. Tällöin tuomioistuin voi ratkaista asian tuomioistuimen määräyksellä ilman pääasian käsittelyä, jos vastaaja, puolustaja ja syyttävä suostuvat tähän.

Käräjäoikeuden (*Amtsgericht*) tuomioon voidaan hakea muutosta tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella. Tällöin asia käsitellään perusteellisesti uudelleen osavaltion alioikeudessa (*Landgericht*). Oikeudellisiin seikkoihin rajoittuvalla muutoksenhaulla voidaan hakea muutosta käräjäoikeuden ja osavaltion alioikeuden tuomioihin sekä osavaltion ylioikeuden (*Oberlandesgericht*) tuomioihin sen toimiessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimenä. Tällaisen muutoksenhaun aikana tuomiota tarkastellaan uudelleen pelkästään oikeusvirheiden kannalta, eikä kattavaa uudelleen käsittelyä järjestetä.

Valitus ei kohdistu tuomioihin (*Urteile*) vaan tuomioistuimen päätöksiin (*Beschlüsse*) ja menettelyä koskeviin määräyksiin (*Verfügungen*).

Tosiseikkoihin ja oikeudellisiin seikkoihin kohdistuviin muutoksenhakuihin, oikeudellisiin seikkoihin rajoittuviin muutoksenhakuihin sekä valitukseen sovelletaan ylimääräisiä käsiteltäväksi ottamista koskevia vaatimuksia, erityisesti muutovaatimuksia ja määräaikoja koskevia vaatimuksia. Heti tuomion julistamisen jälkeen tuomittu tai hänen asianajajansa voi ilmoittaa tuomioistuimen kirjaamoon, että tuomioon haetaan muutosta. Muutoksenhaku voidaan jättää viikon kuluessa tuomion julistamisesta. Muutoksenhaku voidaan tehdä kirjallisesti tai sanelemalla lausunto tuomioistuimen kirjaamoon. Muutoksenhaku on edelleen mahdollista, vaikka ennen tuomiota olisi saatu neuvoteltua sopimus (*Verständigung*).

Muutosta voi hakea itse tuomioon tai ainoastaan määrätyn rangaistuksen ankaruuteen.

Tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevassa muutoksenhaussa tuomittu voi päättää, haluaako hän perustella asian.

Oikeudellisiin seikkoihin rajoittuva muutoksenhaku on perusteltava viimeistään kuukauden kuluttua tuomion kirjallisen perustelun vastaanottamisesta toimittamalla asianajajan allekirjoittama lausunto tai sanelemalla lausunto tuomioistuimen kirjaamoon.

B. Muut oikeussuojakeinot

Lainvoimaisten tuomioiden osalta on ylimääräisenä muutoksenhakekeinona asian uudelleen käsittelyn (*Wiederaufnahme des Verfahrens*) pyytäminen. Tämä on kuitenkin sallittua vain, jos uudelleen käsittelyyn on perusteita eli tuomittu pystyy esimerkiksi esittämään uusia tosiseikkoja todisteeksi syyttömyydestään.

Periaatteessa tuomioita voidaan tarkistaa myös perustuslakivalituksen (*Verfassungsbeschwerde*) yhteydessä sen selvittämiseksi, rikkovatko ne perusoikeuksia. Perustuslakivalitukset ovat kuitenkin mahdollisia vasta sen jälkeen, kun muut muutoksenhakekeinot, erityisesti tosiseikkoja ja oikeusasioita koskeva muutoksenhaku ja oikeudellisiin seikkoihin rajoittuva muutoksenhaku, on käytetty.

C. Tuomion seuraukset

i. Rikosrekisteri

Lainvoimaiset tuomiot kirjataan [liittovaltion keskusrekisteriin](#) (*Bundeszentralregister*). Liittovaltion oikeusvirasto (*Bundesamt für Justiz*) pitää rekisteriä liittovaltion keskusrekisterilain (*Bundeszentralregistergesetz*) nojalla. Kirjaukseen ei tarvita tuomitun suostumusta. Tuomiota koskeva merkintä poistetaan laissa määrätyn ajan kuluttua, jos uusia tuomioita ei ole lisätty. Ajan pituus riippuu rikoksen luonteesta ja määrätyn rangaistuksen ankaruudesta. Liittovaltion keskusrekisterin koko sisältöön on rajoittamaton pääsy vain hyvin harvoilla tuomioistuimilla ja viranomaisilla, ja niilläkin vain tiettyjä tarkoituksia varten.

Tietyt tuomiot, kuten yli 90 päiväsakon tuomiot ja yli kolmen kuukauden vapausrangaistukset merkitään henkilön mainetodistukseen (*Führungszeugnis*). Se on asiakirja, joka todistaa, onko henkilöllä aiempia tuomioita. Mainetodistuksen antaa pyynnöstä [liittovaltion oikeusvirasto](#), ja sitä voi hakea myös verkossa. Jos henkilöllä on Saksan kansalaisuuden lisäksi myös toisen EU:n jäsenvaltion tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisuus, mainetodistus sisältää myös hänen alkuperämaansa rikosrekisteritiedot. Rikoksen luonteesta ja rangaistuksen ankaruudesta riippuu, merkitäänkö tuomio todistukseen ja kuinka pitkän aikaa se on todistuksessa.

Liittovaltion keskusrekisterissä ylläpidetään myös nuorisorikosrekisteriä (*Erziehungsregister*). Se sisältää tietoja tietyistä nuoriin liittyvistä määräyksistä ja päätöksistä, kuten rangaistus- tai kurinpitomääräyksistä. Merkinnät voidaan ilmoittaa vain hyvin pienelle määrälle tuomioistuimia ja viranomaisia tiettyjä tarkoituksia varten.

ii. Tuomion täytäntöönpano, vankien siirto, ehdonalainen vapaus ja vaihtoehtoiset rangaistukset

Kun tuomio on lainvoimainen, syyttäjä aloittaa rangaistuksen täytäntöönpanon.

Jos saksalainen tuomioistuin on antanut tuomion, jossa määrätään vapausrangaistus, se voidaan panna täytäntöön myös jossakin toisessa jäsenvaltiossa. Jos henkilö on jo tuomion antamishetkellä toisessa maassa, syyttäjä täytäntöönpanoviranomaisena päättää tuomittua kuultuaan, siirretäänkö täytäntöönpano toiseen jäsenvaltioon (kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain (*Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen* - IRG) 85 §:n 2 momentti). Jos tuomittu on tuomion antamishetkellä edelleen Saksassa, siirto edellyttää, että hän suostuu täytäntöönpanon siirtämiseen toiseen jäsenvaltioon tai että osavaltion ylioikeus on tehnyt asiaa koskevan päätöksen (IRG-lain 85 §:n 2 momentti).

Jos tuomittu haluaa suorittaa rangaistuksen toisessa jäsenvaltiossa, hän voi jättää asiaa koskevan hakemuksen toimivaltaiselle syyttäjälle. Syyttäjän päätös riippuu suurelta osin siitä, onko tuomitun integroituminen uudelleen yhteiskuntaan todennäköisempää Saksassa vai jossain toisessa maassa.

■ Päivitetty viimeksi: 20/11/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.